

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 27

Lýsingarprísir fyri mán: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 3. juli 1954.

Bladið verður bflagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 á porto um fjórðingsárid

27. árg

ANDR. SAMUELSEN DEYÐUR

Seinasta miðvikukvöld doyði Andr. Samuelsen, fyrrverandi lögmaður, av heilablöðing, 81 ára gamalur.

Hann var föddur norðuri í Vík í 1873 og kom sum blaðungur drongur til Havnar. Fyrst var hann á sýslumannskontórinum hjá Müller sýslumanni, síðan fekk hann pláss á fúttakantórinum, og í 1899 gjørdist hann fulltrúi hjá fútanum. Í 1910 fekk Samuelsen embættið sum sýslumaður í Eystur-oy og búsettist í Fuglafirði, har hann hevur búð síðani.

Tíðliga kom A. Samuelsen inn í arbeiðið fyri hini mentaligu og nationalu vekingini av føroyingum. Men tá ið klovningur kom í í 1906, var hann við til at stovna sambandsflokkinn, hvørs hövudsstúðul hann brátt gjørdist. Formaður flokksins á tingi var hann frá 1932 til 1948.

Í 1906 varð A. Samuelsen valdur inn á Føroya lögting, og hevur hann verið tingmaður síðani tá og til hann í 1948 gjørdist Føroya lögmaður eftir teirri nýggju stýrisskipanini. Tá segði hann frá sær lögtingsstarvið. Í 1950 gav hann frá sær alt politiskt starv — óivað vónbrotin yvir, at sambandsflokkurin tá gekk saman við fólkaflokkinum móti hansara ráðum.

Frá 1913 til 1915 var A. Samuelsen fólkatingsmaður, og landstingsmaður varð hann í 1917. Í 1918 varð hann aftur valdur til fólkatingsmann, og nú gav hann frá sær starvið sum landstingsmaður. Fólkatingsstarvið gav hann frá sær í 1939.

Frá teirri fyrstu tíðini, A. Samuelsen kom til Havnar og til sín deyðsdag var hann limur av Havnar avhaldsfelag. Í mong ár heiðurslimur í hesum felag. Í mong ár var hann eisini limur av felagsstjórnini fyri tey føroysku fráhaldsfelögin. Arbeiði fyri fráhaldssakini var ein lívstreyt fyri honum, og hann hevur dugnað henni væl. At ein maður í hansara umstøðum og við skarpa viti og frálíku arbeiðsevnum hevur havt hópín av álitisstórvum gjögnum árin, er sjálvsagt; men alt ov langt verður at greiða frá øllum tí her.

Tá klovningur kom í føroyskan politikk í 1906, var Samuelsen

longu ein av oddamonnunum í tí nýstovnaða sambandsflokkinum, og tann ágangur og tey álop, hann

var fyri langt upp í 20uni, vóru ræðulig. Neyvan man nakar føroyskur politikari hava verið so viðfarin sum hann — og tað sigur ikki so lítið.

Men so kom kríggið. Í 1940 varð Føroyar uttan samband við hin partin av ríkinum. Tá kom samgongan í lag millum sambandið, gamla sjálvstýrið og javnaðarflokkinn, og Samuelsen gjørdist lögmaður. Hetta vísti seg at vera eitt heppið val; A. Samuelsen var óivað hin rætti maðurin á hesum palli í teirri hættisligu bardatiðini — hann var hin royndi maðurin í politiskum lívi. Og hann vísti seg nú eisini at vera frálíka góður samarbeiðsmaður, framum alt orðhaldin og áltandi. Mong góð framstig vóru gjørd í hesi ár, hann sat sum lögmaður, og tað var eitt bragd, at hann fekk sambandsflokkinn til at ganga við til at broyta tær sosialu lógirnar, so tey vánaligast stillaðu í samfelag okkara fingur væl betur livilíkindi — hóast ikki var gjørligt at fáa hesar lógir so fullfíggaðar, sum bæði hann sjálvur og javnaðarmenn hildu tað krevjast.

Andreas Samuelsen — hin stóri sambandshövdgingin — er deyður. Vit javnaðarmenn takka honum fyri tann bata, hann hevur veitt Føroya fólki, og vit lýsa frið yvir minni hansara.

Dansk ESSO

Samlaða sølan hjá hesum kenda oljufelagnum í Danmark var í 1953 773.000 tons móti 727.000 tons árið frammanundan. Hetta er ein óking uppá 6 pst. ¾ av oljunni fingur teir úr Fawley í Onglandi. Annars hevur felagið keypt stórar nógdir av bensin og gasolju úr Italiu. Á Odense stálskipasmíðju letur felagið byggja ein 26.400 tons stóran tankbát. Seinasta ár seldu teir teirra elsta tankbát »Christian Holme« til Turkalandis fyri 5,4 milj. kr. Oljubrúkið í Danmark var í 1953 1.982 tons. Fyri kríggið: 850.000 tons. Nettovinningur felagsins var 8 milj. kr. Öl sølan var í peningi 358 milj. kr. Saman við yvirskotinum frá 1952 — 11 milj. — og vinninginum av søluni av »Christian Holme« hevði felagið 24,5 milj. kr. at ráða yvir. Av hesum fáa partaigararnir 3,3 milj. kr. til býtis.

Fyrsta sosialista- stjórnin í India.

Val hevur verið í sunnasta landslutinum í Indiu — Travancore-Cochin. Valdir vóru íalt 117 tingmenn. Kongressflokkurin fekk 45 manns, vinstrafrenturin 40 (harav 23 kommunistar), javnaðarmenn 19, og uttanflokka vórðu valdir 13.

Annaðhvørt kongressfl. ella vinstrafrenturin skuldi mynda stjórn, máttu teir hava javnaðarmenn við fyri at hava meiráluta í tinginum.

Men javnaðarmenn sögdu nei til báðar bólkarnar.

Síðan er tað lögna hent, at javnaðarmenn hava myndað stjórn einsamallir. 4 ráðharrar sita í henni. Hetta er fyrsta sosialistiska stjórn í einum av indisku sambandsstatunum.

Stjórnin er beinan vegin farin til verka fyri at bota um tey ringu korini hjá tí arbeiðandi fólkinum í Travancore-Cochin.

Framúr góð.

Tríggir næmingar við hægri skúlar í Havn fingur í ár útmærkið. Tey vóru:

Úr læraraskúlanum:

Poul Ejde úr Funningi, ið hevði 14,59.

Úr preliminaraskúlanum:

Sonja Dahl úr Funningi, ið hevði 14,50 og

Hanus Samuelsen úr Húsavík, ið hevði 14,74.

Vit ynskja teimum til lukku við hesum frálíku úrslitum.

Í dag verða vígd í Havn Tummas N. Djurhuus, realskúllærari, og Marna Simonsen úr Fuglafirði.

ÚR VÁGUM

Trolarnir »Nýpuberg« og »Varðberge« eru heimkomnir fullfermdir — einj 200 tons hvør.

Leygardagin 26. juni fann Vesturleið um 8½ tíðina um morgunin eina grind, ið varð ríkin inn á Miðvág. Drápið byrjaði um middagsleitið. Tveir tímar seinnj hövdu 264 hvalir lagt beinini. Undir drápinum hendi nakað, ið ikki er hent her fyrr. Ein maður, Petur J. Haraldsen, var á landi og skar á háls. Meðan hann tókst við at skera ein hval á háls, beit hvalurin hann í knæið. Hann mátti søkja lækna.

Fiskaprísirnir her í Vágum eru, í Sörvági: Fyri smáan fisk 40 oyru kg. við hövðinum, stóran 55 oyru. Miðvagi og Sandavagi: 70 og 55 oyru kg. avhövdað. Hesir prísirnir eru toluliga samsvarandi.

Varberg skal til Esberg við fiskinum, meðan Nýpuberg skal til Onglands við 100 tons, restin verður uppløgd her til avskipingar.

Tíðindamaður.

Arbejdsloysið minkar.

Hvørja ferð, tað eydnast javnaðarmennum at mynda stjórn í Danmark, minkar arbeiðsloysið í stórum. Komu afturhaldsflokkarnir framat, fer at ganga hin vegin — arbeiðsloysið økist í stórum.

Seinastu mánaðirnir hava verið reikjórðmánaðir, hvat viðvíkir minkandi arbeiðsloysi. Í mong ár hevur ikki verið so nógv arbeiði sum í mai mánaði. Sammett við apríl mánaða minkaði talið á arbeiðsleysum heili 16.600. Tá ið mai mánaði var at enda, vóru bert 22.201 arbeiðsleysir í allari Danmörkini móti 41.823 í sama mánaði í fjór. Arbeiðsloysisprosentin er uppgjörd til 3,3 móti 6,3 í mai í fjór og 8,9 í mai 1952, og sambært uppgerð 2. juni var hon minkað niður í 2,7.

So leingi javnaðarmenn sita við ræðinum, er eingin vandi. Tá kunnu arbeiðarar kenna seg tryggar. Einku verður spart fyri at útvega arbeiði til allar hendur. Hóast útlitið av ymiskum orsökum kann tykjast vánaligt, er hin vakti og livandi arbeiðarafjöldin í okkara grannalondum ongantið í iva um úrslitið, bert javnaðarmenn ráða fyri borgum.

MJØLL
vaskievní

er gamalkent her í Føroyum